

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2840

Vragen van het lid **Koopmans** (VVD) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de dreigementen van de Iraanse president in relatie tot de nucleaire deal* (ingezonden 9 mei 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 29 mei 2019).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van het bericht «Iran to take steps to reduce its commitment to landmark nuclear deal»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u de door de Iraanse president aangekondigde stappen, in het bijzonder de stappen met betrekking tot Iraans hoogverrijkt uranium?

Vraag 3

Kunt u toelichten hoe de stappen zich verhouden tot de afspraken in het Joint Comprehensive Plan of Action, ook wel bekend als de «nucleaire deal» met Iran, en in het bijzonder tot de doelstelling om de ontwikkeling van een Iraanse atoombom zo veel als mogelijk te voorkomen?

Antwoord 2 en 3

Het kabinet maakt zich zorgen over de recente uitspraken van de Iraanse president Rouhani, waarin hij aangeeft dat Iran zich niet meer gebonden voelt aan de in het Joint Comprehensive Plan Of Action (JCPOA) gestelde limieten voor de opslag van zwaar water en verrijkt uranium in het land. Dat betekent echter niet automatisch dat Iran deze limieten op dit moment ook daadwerkelijk overschrijdt.

Het Internationaal Atoom Energie Agentschap (IAEA) is de enige, volledig onafhankelijke partij die het mandaat heeft het Iraanse nucleaire programma te controleren en verifiëren ten opzichte van de afspraken die zijn gemaakt. Zolang het IAEA geen Iraanse schending van het nucleaire akkoord rapporteert, is er geen reden tot bezorgdheid.

¹ https://www.washingtonpost.com/world/iran-to-take-steps-to-reduce-its-commitment-to-landmark-nuclear-deal/2019/05/07/90cc3b1c-70fe-11e9-9331-30bc5836f48e_story.html

teert, zullen Nederland en de EU de nucleaire deal blijven steunen. Tot nu toe zijn er geen aanwijzingen dat Iran zich niet aan de afspraken houdt. De EU wijst het door Iran gestelde ultimatum van 60 dagen voor effectieve verlichting van de Amerikaanse sancties af. Ook het kabinet is van mening dat het stellen van dergelijke ultimatums uiterst onbehelpzaam is en sluit zich aan bij de verklaring² van Hoge Vertegenwoordiger Mogherini, Frankrijk, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Zie ook het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 13 mei jl. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2010).

Vraag 4

Hebben de Iraanse autoriteiten het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken direct geïnformeerd of heeft Nederland het Iraanse voornemen vernomen via de pers dan wel via bondgenoten? Bent u, indien Nederland direct is geïnformeerd, van plan om op de Iraanse mededeling te reageren? Zo ja, hoe?

Antwoord 4

Nederland is geen partij bij het Joint Comprehensive Plan of Action en is daarom ook niet direct op de hoogte gesteld van de Iraanse voornemens. Wel is Nederland op vrijdag 10 mei hoogambtelijk door de Iraanse ambassadeur in Den Haag geïnformeerd over de aankondiging van president Rouhani. In het antwoord heeft Nederland duidelijk gemaakt dat Nederland de Iraanse uitspraken uiterst onbehelpzaam vindt en heeft Nederland het Iraanse ultimatum verworpen. Nederland heeft ook gezegd dat de EU het JCPOA blijft steunen zolang Iran zich aan de afspraken houdt. Uiteraard heeft Nederland Iran opgeroepen zich aan de afspraken van het JCPOA te houden.

Vraag 5

Bent u bereid alle mogelijke drukmiddelen aan te wenden om te helpen voorkomen dat Iran een kernwapenstaat wordt? Hoe beoordeelt u hierbij de positie van de Verenigde Staten?

Antwoord 5

Nederland acht het van groot belang dat voorkomen wordt dat Iran kernwapens ontwikkelt. Het JCPOA is de beste manier om dat te doen, op basis van strikte verificatie door het IAEA. Het kabinet blijft zich constructief-kritisch opstellen richting Iran. Zolang Iran zich aan de afspraken onder het nucleaire akkoord houdt, zal Nederland de deal blijven steunen. In het nucleaire akkoord staat opgenomen dat als Iran zich niet aan de afspraken houdt, de sancties van de Verenigde Naties opnieuw in werking treden. Dat is nu niet aan de orde.

Voorts is – zoals bekend – het kabinet teleurgesteld over de Amerikaanse terugtrekking uit het JCPOA en de daarmee gepaard gaande eenzijdige herinvoering van sancties door de Verenigde Staten. Inhoudelijk hebben de VS en de EU dezelfde zorgen als het gaat over Iran: het nucleaire programma, de rol die Iran speelt in landen als Syrië, Irak, Libanon en Jemen, het ballistische raketprogramma en de schending van mensenrechten in Iran. Nederland steunt de oprichting van INSTEX, dat is bedoeld als instrument om legitieme handel met Iran mogelijk te houden in het licht van de extraterritoriale werking van de VS sancties (die door de EU niet wordt erkend). Nederland staat daarbij wel op het standpunt dat hierbij realisme op zijn plaats is, het handelsvolume van Europese bedrijven met de VS is nu eenmaal vele malen groter dan dat met Iran.

Vraag 6

Bent u voornemens de Iraanse actie te bespreken tijdens de Raad Buitenlandse Zaken? Zo ja, bent u bereid de Kamer, voor zover mogelijk, over de uitkomsten te informeren?

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/62093/joint-statement-high-representative-european-union-and-foreign-ministers-france-germany-and_en

Antwoord

De Minister van Buitenlandse Zaken heeft tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 13 mei 2019 gesproken met de Europese collega's over deze kwestie. Zie het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken dat op 17 mei 2019 aan uw Kamer is gestuurd (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2010).